

Búcsú Dr Schnell Endrétől

Tisztelt Búcsúzó, Mindnyájan, akik tisztelték, szerették Dr Schnell Endrét

Kedves Család, Fiai, rokonok és Ismerősök, drága Bandi!

Amikor értesültem arról, hogy Te is elindultál a minden élők útján, megcsendültek bennem Kányádi Sándor (mindkettőnknek fontos, sokat idézett) sorai:

”Jó negyven évig együtt féldegéltünk,

Magunkban bízva, tudva, ki vagyunk.

S bár parádékon nem döngött a léptünk,

félvén se félve egyre csak reméltünk,

Akkor is, ha évekre elsötétült

Jövendőbe vezérlő csillagunk”.

Igen! Sokat reméltünk! Sorstársak, kortársak, szellemi küzdőtársak, barátok voltunk. Számomra az is maradsz! Éppen 50 éve ismerjük egymást. Ezzel a sok évtizedes baráti szeretettel búcsúzom most Tőled, visszaidézve azokat az időket, melyekben eszményünket, a pszichoszomatikus, betegközpontú orvoslás ideálját úgy követtük, mint a betlehemi csillagot.

Hivatásod művelésének hatvan éve összefonódott a magyar orvosi szemlélet személyközpontú betegellátásának a megújítási kísérletével. Veled egy szakmatörténeti korszak utolsó nagy egyénisége távozott. Micsoda szerencse, hogy 2012-ben megírtad a hiteles történelmet!! Nagyszerű könyved, az „Időutazás a pszichoszomatikában” megörökítette a küzdelmes évtizedeket, megemlékezve mindazokról, akikkel együtt alakítottad az orvoslás arculatát, elsősorban az egykori körzeti, később családorvosi ellátás mikéntjét. Pályád végén igazán elmondhattad volna Horatiussal: Non omnis moriar.... nem halok meg egészen! Tetteid már maradandó

mintaként beleszövődtek a hazai pszichoszomatikus gyógyászat történeti szövetébe, egyszersmind Téged szerető pácienseid emlékezetébe. Veled talán le is zárult egy olyan korszak, amelyben a betegeiket személyként tisztelő és szerető orvosoknak a hivatás-szolgálati lelkesedése még előre vitte a gyógyítást. A megújító lelkesedéssel sajnálatosan ma már alig találkozunk. Technicizált, elektronikusan forradalmasodott, elszemélytelenedett, döntően gyógyszeres segítséggel gyógyító gyakorlat dominál, a kapcsolati gondozásra, terápiára, empátiás együttérzésre nincs idő.

Ha megrajzoljuk pályaívedet, akkor a pszichoterápiás szemléleten nyugvó, betegközpontú gyógyítás tiltott időszakától, a hatvanas évektől kezdve szakmai életutad nehéz társadalmi-politikai körülményekbe, akadályokba és tilalmakba ágyazódott. A mozgalmi kezdeményezésektől induló törekvéseid az európai szövetségbe kapcsolódáson át a nemzetközi reputáció kivívásáig haladt, olyan politikai viszonyok között, amelyek kezdetben tiltották, a kádári rezsimben eltűrték, de semmiképp sem támogatták az „elhajló”, azaz deviánsnak tűnő betegellátási módokat, és a betegekre fordított plusz idővel, gazdaságtalannak tűnő többlet-ráfordításokkal dolgozó orvosokat. Te soha nem adtad fel! Csendes és következetes szívóssággal voltál betegeid orvosaként egyszersmind orvosága is és azokkal szövetkeztél, akik – Buda Béla kifejezésével élve- „elmebajtársaid” voltak. Juhász Pál, a mester, Király Piroska, Szathmári Marianna, Németh György, Császár Gyula....sorolhatnám a bajtársi neveket, akikkel szavak nélkül is szót értettetek.

Amikor tisztelettel emlékezem e küzdelem történelmi mérföldköveire és állomásaira, a Te személyiséged szívós és odaadó részvételét, tetteidet kísérem nyomon, mert az élcsapatban voltál kezdetektől. Aktív részes voltál az orvosegyetemen Juhász Pál professzor és Király Piroska által indított Pszichoszomatikus munkacsoportnak a hatvanas években, majd pedig a kádári rezsimben a túrt kategóriába kerülő hazai Bálint csoportmunka elterjesztésében. Az 1980-ban

megalakuló Pszichiátriai Társaságba integrálódva megalapítottad a Jung munkacsoportot, majd pedig a nyolcvanas években Németh Györggyel együtt vitted tovább a pszichoszomatika és a Bálint csoportkultúra zászlaját. Kiadtátok a Pszichoszomatikus füzeteket, terjesztettétek az eszmét a szamizdátként kézről kézre járó írásokban. Szatmáry Mariannal együtt kinyitottátok a nemzetközi kapcsolatok kapuit, és elindult az asconai Bálint központtal, Luban Plozza professzorral való rendszeres kapcsolat. A magyar Bálint mozgalom „aszkonautái” elérték, hogy az akkori Nyugat-Német Bálint Társaság is szövetkezzen velünk, Pöldinger professzorral az élen, aki a barátod volt. Személyesen szervezted meg a nemzetközi Bálint kongresszust Budapesten. Bobay Kornélia pszichológus munkatársadat a Nemzetközi szervezet alelnökévé választották. Te vezetted be új fogalomként a pszichoterápiásan orientált általános orvoslást. A rendszerváltozás után 1990-ben az új, önálló Magyar Bálint Mihály Pszichoszomatikus Társaság első elnöke Te lettél. Nemzetközi szakmai mozgást aktivizáltál. Pályádnak talán csúcsaként mondható az 1996-os Bálint Mihály centenáriumi kongresszus megszervezése, és a Nemzetközi Szövetség X.világkongresszusa, mely a pszichoszomatikus orvoslás gyakorlatának hatalmas sikerét tükrözte.

S noha az ezredforduló nem váltotta be a betegközpontú orvoslás tovább terjedéséhez és győzelméhez fűzött reményeinket, tetteid mégsem maradtak nyomtalanul! Sok-sok ezer beteged köszöni emberségedet, szeretetted és lélegzõgondozó orvosi munkádat, személyiséged baráti melegségű kisugárzását.

Nehéz szívvel gondolok arra, hogy már nem vagy közöttünk. Mindig csodáltam szerénységedet, hatalmas tudásodat. Általad ismertem meg igazán Jung pszichológiáját, Te biztattál, hogy tanulmányozzam és bátran tanítsam az egyetemen Viktor Frankl munkásságát, amely rektori tetszésre ugyan nem talált, de sok hallgatót tett Frankl hívévé.

Együtt hívtuk meg a Mestert Budapestre, és kiadattuk az „És mégis mondj igent az életre” című könyvét.

Családi kapcsolataink is erősek voltak. Adrienn költői lelkével való közösségem, Neked pedig Császár Gyulával való szakirodalmi együttműködésed és barátságod, eszmei összetartozások, mindezek erős kötelékek voltak mindvégig közöttünk.

Sorsközösségünket és barátságunkat már nem bonthatja fel az idő, mert ez az örökkévalóság lélekdimenziójában köttetett.

Hadd emlékezzem most a Te szerény, kedves, szeretetteli lényedre és csendes távozásodra ekképp: Ki volt Schnell Endre, Bandi, a jó barát? Miért e sietős indulás?

Persze, tudom a választ. Schnell Bandi méltósággal „Úgy kívánt eltűnni, ahogy

A hang csengése vész a tájba,

Mégis, mindenütt ott ragyog

Mint vízre hulló csillagok

Szerteszóródó fénysugára!”

Te már a köztes lét útjaid járod, ahová kedves költőnk, Rainer Maria Rilke soraival üzenek Utánad:

„Mindnyájan hullunk, nézd, lehull kezem

S a másoké is. Minden így van, meglásd.

De Egyvalaki van, ki mind e hullást

Végtelen gyöngéd kézben tartja fenn.”

Kísérjen utadon Mindnyájunk szeretete, addig is, míg majd találkozunk! Isten Veled, Bandi!!

Budapest, 2017 december 4. /Bagdy Emőke/